

Modul e-učenja

Osnove okolja enotnega okenca EU za carino

Poudarki tečaja

Ta modul e-učenja vas bo popeljal po enotnem okencu EU za carino, ki je pravni okvir za izboljšanje izmenjave informacij in digitalnega sodelovanja med carinskimi upravami in drugimi državnimi organi, ki so pristojni za uveljavljanje necarinskih formalnosti na mejah EU na področjih, kot so zdravje in varnost, varovanje okolja, varnost živil in izdelkov ter kmetijstvo.

To je hiter in priročen povzetek najpomembnejših informacij o tečaju:

1 Uvod

1.1 Kaj je enotno okenca EU za carino?

Uredba o vzpostavitvi okolja enotnega okenca EU za carino je bila v zakonodajo EU vključena decembra 2022. S to uredbo je vzpostavljen **nov pravni okvir za izboljšanje izmenjave informacij in digitalnega sodelovanja med carinskimi upravami in drugimi državnimi organi** („partnerskimi pristojnimi organi“), ki so pristojni za uveljavljanje necarinskih formalnosti na mejah EU na področjih, kot so zdravje in varnost, varovanje okolja, varnost živil in izdelkov, kmetijstvo itd. To pa bo gospodarskim subjektom omogočilo, da lažje opravijo določene carinske formalnosti.

Okolje enotnega okenca EU za carino bo omogočilo **interoperabilnost med carinskimi in necarinskimi domenami**, da se tako **poenostavi elektronska izmenjava dokumentov in informacij**, potrebnih za postopek carinjenja blaga. Okvir pravno vzpostavlja centralizirani sistem, ki ga je razvil Generalni direktorat za obdavčenje in carinsko unijo (GD TAXUD) za medsebojno povezovanje sistemov za uvoz, izvoz in tranzit držav članic z unijskimi necarinskimi sistemi, v okviru katerih se upravljajo necarinske formalnosti.

Sistem je poznan kot sistem enotnega okenca EU za carino za izmenjavo potrdil (EU CSW-CERTEX). Sistem je zasnovan z namenom izboljšave skupne rabe in obdelave podatkov, ki jih carinskim in necarinskim organom predložijo gospodarski subjekti, in sicer s pomočjo zagotavljanja, da navedeni organi prejmejo izvirne podatke v realnem času.

2 Razumevanje okolja enotnega okenca EU za carino

2.1 Koncept, na katerem je osnovano okolje enotnega okenca EU za carino

Različni organi za standardizacijo in mednarodne organizacije, kot so **Gospodarska komisija Združenih narodov za Evropo (UNECE)**, njena podružnica, **Center Združenih narodov za pospeševanje trgovine in elektronsko poslovanje (UN/CEFACT)**, **Svetovna carinska organizacija (WCO)** in **Svetovna trgovinska organizacija (WTO)**, spodbujajo koncept enotnega okenca in podpirajo prizadevanja za njegovo izvajanje v skladu z mednarodnimi standardi in smernicami.

Enotno okence je opredeljeno v (*Priporočilu št. 33 Centra Združenih narodov za pospeševanje trgovine in elektronsko poslovanje iz julija 2005*):

„skladišče, ki omogoča deležnikom, ki sodelujejo v trgovini in prevozu, da zabeležijo standardizirane informacije in dokumente na enotni vstopni točki ter tako izpolnijo vse regulativne zahteve glede uvoza, izvoza in tranzita. Če so informacije elektronske, potem je treba posamezne podatkovne elemente predložiti samo enkrat.«

Pred uvedbo okolja enotnega okenca EU za carino so formalnosti, ki so bile potrebne na zunanjih mejah EU, pogosto vključevale **številne različne organe**, ki so bili odgovorni za različna področja politike.

Posledično morajo podjetja **predložiti informacije več različnim organom**, kar morajo storiti na ločenih portalih in v skladu s postopki vsakega od organov. To je **nepraktično in zamudno za trgovce**, poleg tega pa tudi zmanjša sposobnost organov, da bi se lahko s skupnimi močmi borili proti tveganjem.

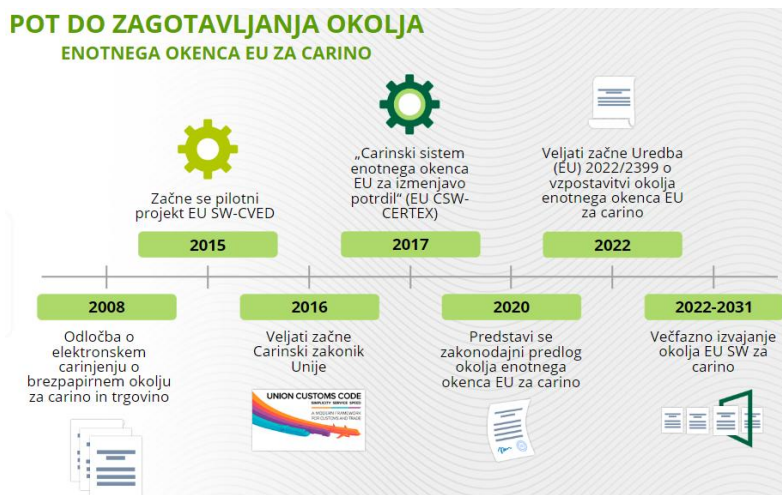
Težave so se med drugim pojavljale zato, ker **je bil postopek carinjenja blaga zapleten, človeški in finančni viri pa se niso uporabljali na učinkovit način**. Nekatere regulativne formalnosti so se podvajale, kar je pogosto povzročilo **zamude na strani podjetij in trgovcev**. Uporaba pravil na enotnem trgu je bila zaradi neenotnega in **nedoslednega spremljanja dovoljenega blaga** neučinkovita.

Uvedba enotnega okenca EU za carino bo potekala postopoma v naslednjem desetletju.

Prva faza bo **začela veljati do leta 2025**, osredotoča pa se na **okrepitev medvladnih izmenjav na mejah EU**. Carinski organi bodo lahko **samodejno preverili**, če so necarinske formalnosti skladne s pravili partnerskih pristojnih organov.

Druga faza, **katere izvedba je načrtovana v letu 2031**, bo omogočila **shemo med podjetji in vlado**, ki bo poenostavila proces carinjenja za gospodarske subjekte pri premikanju blaga v EU in zunaj nje. Ta shema bo gospodarskim subjektom omogočila, da lahko na **enotnem portalu predložijo podatke** v posamezni državi članici za vsako posebej določeno domeno politike, ki se bodo postopoma uvajale v okolje enotnega okenca EU za carino.

2.2 Pot do zagotavljanja okolja enotnega okenca EU za carino

2.3 Oblikovanje novega zakonodajnega okvira za okolje enotnega okenca EU za carino

Na podlagi uspeha sistema EU CSW-CERTEX je nastala potreba po oblikovanju novega zakonodajnega okvira, s katerim bi poskrbeli za **obvezno sodelovanje vseh držav članic v sistemu EU CSW-CERTEX**, da bi lahko v celoti izkoristili njegove prednosti na ravni EU.

Carinski organi vsako leto obdelajo na milijone carinskih deklaracij za blago, ki vstopa na carinsko območje Unije. Za nekaj takšnega blaga **veljajo necarinske zahteve, v skladu s katerimi se lahko v EU uvozi le točno določena pošiljka**. Preden se te pošiljke sprostijo na enotni trg, se jih lahko razdeli v različne države članice, čeprav celotno pošiljko pokriva isto dovoljenje.

Sistem EU CSW-CERTEX omogoča funkcionalnost upravljanja količine po vsej EU, kar organom omogoča, da preverijo, če količine še niso izčrpane, preden dovolijo sprostitve blaga ne glede na to, v kateri državi članici je prišlo do sprostitve.

Podobno načelo velja za blago, za katerega veljajo **kvote**, kar pomeni, da lahko gospodarski subjekt uvozi le določeno kvoto zadevnega blaga v EU, potem ko se doseže zadevni prag, pa je nadaljnji uvoz prepovedan.

Zato je treba vzpostaviti pravni okvir, da se **enotno opredelijo potrebne izmenjave podatkov med carinskimi organi in partnerskimi pristojnimi organi**, ki omogočajo upravljanje količine po vsej EU.

2.4 Formalnosti, ki jih zajema okolje enotnega okenca EU za carino

Necarinske formalnosti Unije obsegajo vse operacije, ki jih mora izvesti fizična oseba, gospodarski subjekt ali partnerski pristojni organ za mednarodni pretok blaga, vključno z (po potrebi) delom pretoka med državami članicami.

Te formalnosti nalagajo **različne obveznosti za uvoz, izvoz ali tranzit določenega blaga**, njihovo **preverjanje prek carinskega nadzora** pa je bistvenega pomena za učinkovito delovanje okolja enotnega okenca EU za carino.

Sistem EU CSW-CERTEX zajema digitalizirane formalnosti, ki so navedene v zakonodaji Unije in ki jih upravljajo partnerski pristojni organi v elektronskih unijskih necarinskih sistemih, pri čemer shranjuje vse zadevne informacije iz vseh držav članic, ki so potrebne za carinjenje blaga.

Enotno okence EU za carino carinskim organom omogoča samodejno preverjanje več necarinskih formalnosti, ki so predložene k carinski deklaraciji kot dokazilo o izpolnjevanju zahtev.

Te formalnosti so shranjene v necarinskih sistemih Unije, ki bodo povezani s sistemom EU CSW-CERTEX za izmenjavo informacij z nacionalnimi okolji enotnega okenca za carino. Necarinski sistemi Unije so **informacijski sistemi ali podatkovne zbirke**, ki so jih na različnih področjih politike razvili v različnih oddelkih Komisije, da bi **digitalizirali zahteve po dokumentaciji in sheme za izdajo odobritev in dovoljenj**, ki se urejajo na ravni EU.

3 Komponente okolja enotnega okenca EU za carino

3.1 Uvod

Okolje enotnega okenca EU za carino je zasnovano tako, da zagotavlja okvir za sodelovanje, ki poenostavlja interoperabilnost med carinskimi in necarinskimi organi s pomočjo treh glavnih komponent: **unijski necarinski sistemi, nacionalna okolja enotnega okenca za carino in carinski sistem enotnega okenca Evropske unije za izmenjavo potrdil, znan tudi pod imenom EU CSW-CERTEX.**

Unijski necarinski sistemi

„Unijski necarinski sistemi so elektronski sistemi, v katerih so shranjene informacije o izpolnjevanju **točno določenih necarinskih formalnosti, potrebnih za mednarodno trgovino z blagom**. Te sisteme so razvili različni tematski sektorji Komisije z namenom poenostavitve izmenjav med gospodarskimi subjekti in partnerskimi pristojnimi organi. Unijski necarinski sistemi bodo povezani s sistemom EU CSW-CERTEX za izmenjavo informacij z nacionalnimi okolji enotnega okenca za carino. Ti sistemi se uporabljajo na obvezni ali prostovoljni osnovi, kar je odvisno od zahtev sektorske zakonodaje EU za vsako posamezno domeno politike.“

Carinski sistem enotnega okenca Evropske unije za izmenjavo potrdil (EU CSW-CERTEX)

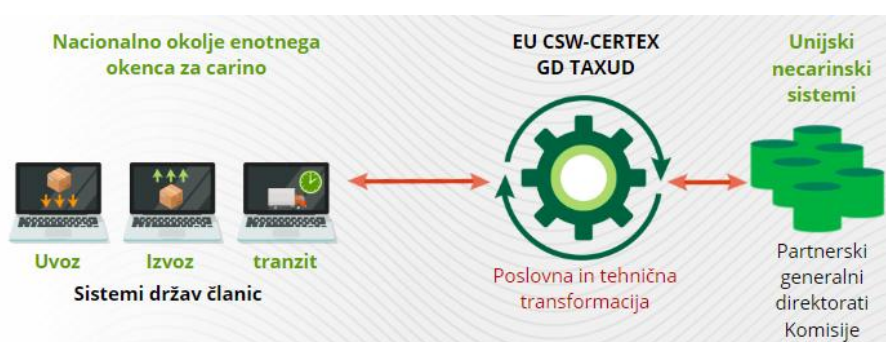
„EU CSW-CERTEX je elektronski sistem, ki ga je razvila in ga vzdržuje Komisija v sodelovanju z državami članicami. EU CSW-CERTEX kot **osrednja komponenta okolja enotnega okenca EU za carino** omogoča **izmenjavo podatkov med nacionalnimi okolji enotnega okenca za carino in necarinskimi sistemi Unije**. Zajemal bo digitalne izmenjave za več necarinskih formalnosti, digitaliziranih na ravni EU in shranjenih v različnih unijskih necarinskih sistemih.“

Nacionalna okolja enotnega okenca za carino

„so sklopi storitev in sistemov, ki so v lasti, upravljanju, razvoju in vodenju države članice ter so nacionalni sestavni deli okolja enotnega okenca EU za carino. Ta okolja omogočajo izmenjavo informacij med elektronskimi sistemi carinskega organa, področnega pristojnega organa in gospodarskih subjektov v posamezni državi članici ter tako povezujejo te sisteme z necarinskimi sistemi Unije.

3.2 Nacionalna okolja enotnega okenca za carino

Nacionalna okolja enotnega okenca za carino so **sklopi storitev in sistemov, ki so v lasti, upravljanju, razvoju in vodenju države članice** ter so nacionalni sestavni deli okolja enotnega okenca EU za carino.

Ta okolja omogočajo **izmenjavo informacij med elektronskimi sistemi carinskega organa, področnega pristojnega organa in gospodarskih subjektov** v posamezni državi članici ter tako povezujejo te sisteme z necarinskimi sistemi Unije.

V skladu z uredbo o enotnem okencu EU **lahko vsaka država članica razvije svoje nacionalno okolje enotnega okenca za carino po lastni presoji**, če so njeni nacionalni carinski sistemi **povezani s sistemom EU CSW-CERTEX**.

3.3 EU CSW-CERTEX

Okolje enotnega okenca EU za carino ima **osrednjo komponento, ki se imenuje elektronski carinski sistem enotnega okenca Evropske unije za izmenjavo potrdil (EU CSW-CERTEX)**. Gre za elektronski sistem, ki ga je razvila in ki ga vzdržuje Evropska komisija, da bi povezala države članice in omogočila izmenjavo informacij med nacionalnimi okolji enotnega okenca za carino in unijskimi necarinskimi sistemi, tako da lahko vsi ustrezni organi dostopajo do zadevnih podatkov in lažje sodelujejo pri mejnih kontrolah.

Sistem EU CSW-CERTEX zajema **digitalno izmenjavo številnih necarinskih dokumentov** (tj. certifikatov, potrdil, dovoljenj in drugih necarinskih formalnosti), shranjenih v različnih unijskih necarinskih sistemih, **ki jih ureja sektorska zakonodaja v pristojnosti različnih služb Komisije**. Sistem nacionalnim carinskim organom omogoča dostop do necarinskih formalnosti prek enotnega vmesnika in izvedbo skoraj vseh transakcij v nekaj sekundah.

Glavne poslovne funkcije sistema EU CSW-CERTEX omogočajo avtomatizirano izmenjavo zahtevanih informacij:

1. Tehnična transformacija podatkov
2. Poslovna transformacija podatkov
3. Upravljanje količine
4. Preverjanje dostopnosti
5. Zahtevek za seznam
6. Mehanizem za dodajanje

3.4 Sistem EU CSW-CERTEX – Primer uporabe

EU CSW-CERTEX ponuja več tehničnih možnosti, ki se lahko uporabijo za izpolnjevanje točno določenih potreb na necarinskih področjih politike. Pomembno je razumeti, da se lahko **vsii različni primeri uporabe uporabljajo posamezno ali se lahko kombinirajo v različnih konfiguracijah, da bi izpolnili točno določene potrebe vsakega necarinskega področja politike.**

4 Sloji digitalnega in upravnega sodelovanja, ki podpira izmenjavo podatkov v okviru okolja enotnega okenca EU za carino

4.1 Pregled

Carinski in necarinski sistemi Unije med seboj ne komunicirajo, kar pomeni, da ne uporabljajo enakih podatkovnih modelov ali poslovne logike. Naslednji primer uporabe ponazarja postopek, v katerem lahko okolje enotnega okenca EU za carino pomaga gospodarskemu subjektu, ki izpolnjuje predpise, pri hitrejšem izpolnjevanju postopka uvoza.

1. korak – pošiljanje carinske deklaracije

Gospodarski subjekt, ki izpolnjuje predpise, predloži carinsko deklaracijo v nacionalne carinske sisteme in navede referenčno številko zadevnega necarinskega dokumenta.

2. korak – zahteva prek sistema EU CSW-CERTEX

Nacionalni carinski sistemi to informacijo prenesejo v sistem EU CSW-CERTEX, ki uporabi referenčno številko, vneseno v carinsko deklaracijo, da tako pridobi zadevni dokument iz unijskih necarinskih sistemov.

3. korak – odgovor prek sistema EU CSW CERTEX

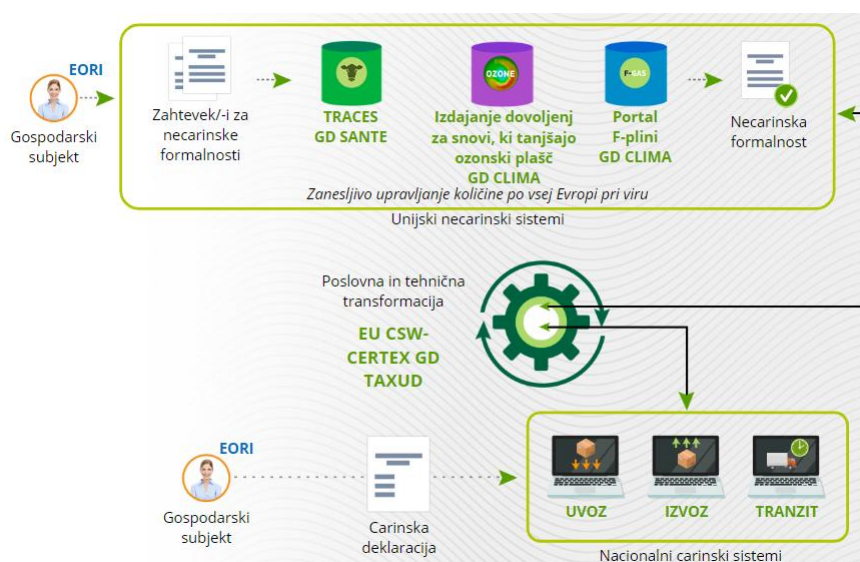
Sistem EU CSW-CERTEX nato pretvori podatke in jih pošlje nazaj v carinske sisteme v formatu, ki je v skladu s carinskimi zahtevami.

4. korak – preverjanje veljavnosti carinske deklaracije

Pretvarjanje podatkov vključuje tudi dostop do carinskih postopkov v zvezi s točno določenimi odločbami drugih partnerskih pristojnih organov. V sistemu EU CSW-CERTEX niso shranjene nobene druge informacije razen dnevniške datoteke, v kateri je navedeno, da so se pretvorili dokumenti, na katere se sklicuje zapis. Pravilno identifikacijo gospodarskih subjektov v vseh sistemih omogoča številka EORI.

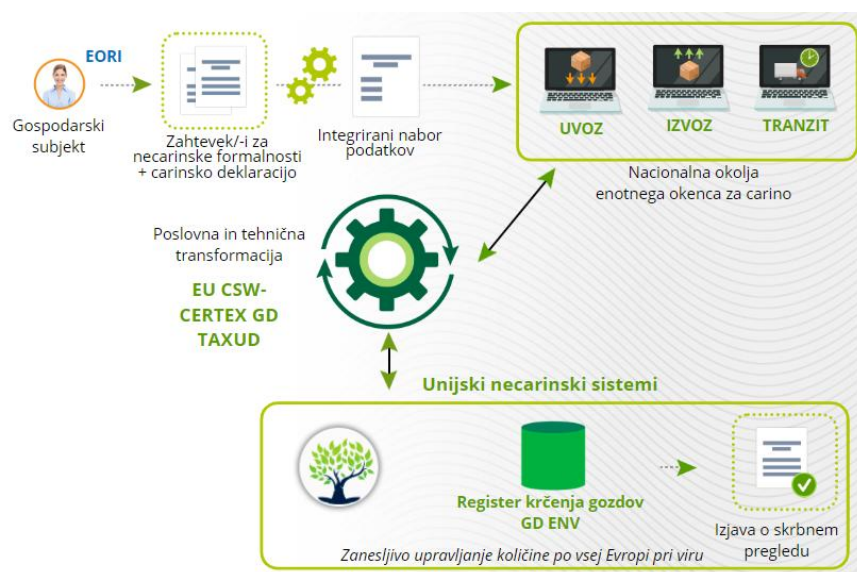
4.2 Sodelovanje G2G

Interoperabilnost med sestavnimi deli okolja enotnega okenca EU za carino je omogočena z **dvema ravnema digitalnega upravnega sodelovanja med carinskimi organi, partnerskimi pristojnimi organi in gospodarskimi subjekti**. Prva raven, **digitalno medvladno (G2G) sodelovanje**, bo izboljšala in poenostavila izmenjavo informacij med carinskimi in partnerskimi pristojnimi organi.

4.3 Sodelovanje B2G

Druga raven gradi na ravni sodelovanja B2G in vzpostavlja **shemo poslovanja med podjetji in državo**, da gospodarskim subjektom, ki se ukvarjajo z določenimi unijskimi necarinskimi zahtevami, dodatno omogoči poenostavitev carinskih postopkov.

Sloj B2G bo gospodarskim subjektom omogočil dve možnosti:

1. **podatke lahko ločeno predložijo** v carinske in unijske necarinske sisteme ali
2. **predložijo vse podatke naenkrat** v okolju enotnega okenca za carino.

Predložitev podatkov poteka prek „**integriranega nabora podatkov**“, ki vsebuje vse podatke, ki jih **potrebujejo carinski in necarinski organi** za vse domene politike, ki veljajo za določen proizvod. Z namenom pridobivanja integriranega nabora podatkov bo Komisija **opredelila skupne podatkovne elemente**, ki jih vsebujeta **carinska deklaracija in vloga za necarinski dokument**, in nabore podatkov, ki jih potrebujejo le carinski organi in partnerski pristojni organi.

Ta postopek se izvede v skladu z delegiranim aktom, ki ga ureja uredba v skladu s smernicami o olajševanju trgovine, ki jih spodbujajo mednarodne organizacije, npr. Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UNECE).

Nacionalna okolja enotnega okenca za carino bodo **uporabila integrirani nabor podatkov za prenos skupnega nabora podatkov in nabora podatkov partnerskih pristojnih organov v sistem EU CSW-CERTEX** ter za prenos skupnih in točno določenih podatkov, ki jih potrebuje carina, carinskim organom. Preden se izvede ta postopek, se v skladu z izvajanjem mehanizma B2G zahteva **omogočitveni okvir G2G in izpolnjevanje nekaterih meril za upravičenost, ki so pomembna za olajševanje trgovine**. Med ta merila spada sprememba sektorske zakonodaje EU, da se omogočijo spremembe v načinu, na katerega gospodarski subjekti komunicirajo z zadevnimi partnerskimi pristojnimi organi.

4.4 Ključno orodje za poenostavljeno izvajanje slojev sodelovanja G2G in B2G

Številka za registracijo in identifikacijo gospodarskega subjekta (EORI) bo glavni identifikator, s katerim se bo zagotovila dosledna in skladna identifikacija gospodarskih subjektov za informacije, ki se izmenjujejo prek kanalov G2G in B2G, kar vključuje tudi kontrole, ki jih izvedejo partnerski pristojni organi.

Komisija vodi osrednji sistem EORI, v katerem shranjuje in upravlja s podatki, povezanimi z EORI. Carinski sistemi so številko EORI že uporabljali kot identifikator vsakega gospodarskega subjekta, ki sodeluje v carinskih dejavnostih v skladu s carinskim pravom EU, **unijski necarinski sistemi pa so uporabljali lastna sredstva za opredeljevanje gospodarskih subjektov**. Ta uredba razširja uporabo sistema EORI na partnerske pristojne organe za potrjevanje številke EORI v kontekstu njihovih formalnosti.

5 Prednosti okolja enotnega okenca EU za carino

5.1 Splošne prednosti okolja enotnega okenca EU za carino

Pričakuje se, da bo poenostavljena izmenjava informacij med carinskimi in pristojnimi partnerskimi organi, ki jo omogoča okolje enotnega okenca EU za carino, prinesla veliko povečanje učinkovitosti in prihranek časa pri carinjenju blaga.

1. Ustvari okvir za interoperabilnost
2. Zagotovi dosledno uporabo podatkov
3. Zagotovi skladnost z zakonodajo EU
4. Zmanjša stroške in upravno breme
5. Manj prostora za goljufije in napake
6. Poenostavi procese za gospodarske subjekte

5.2 Prednosti okolja enotnega okenca EU za carino za gospodarske subjekte

Enotno okence EU bo prav tako koristno za vse gospodarske subjekte, ki se ukvarjajo z uvozom in izvozom blaga.

1. Prihranjen čas
2. Manjša upravna bremena
3. Izboljšane interakcije s carino in pristojnimi organi
4. Večja učinkovitost
5. Dosledna uporaba podatkov za mejne formalnosti
6. Boljše spremljanje uporabe necarinskih formalnosti
7. Poenostavljeni poslovni procesi za oddajo carinskih in necarinskih podatkov

5.3 Prednosti okolja enotnega okenca EU za carinske organe

Enotno okence EU bo prineslo pomembne izboljšave za carinske organe:

1. Prihranki časa in človeških virov
2. Poenostavljene interakcije z gospodarskimi subjekti
3. Integrirani nabori podatkov, ki vključujejo vse informacije, povezane s carinjenjem
4. Izboljšano digitalno sodelovanje s partnerskimi pristojnimi organi
5. Manj prostora za goljufije in napake prek samodejnega upravljanja količine po vsej EU
6. Popolnoma samodejne kontrole dokumentov
7. Bolj učinkovito izvajanje zakonodaje EU in skladnost z njo

5.4 Prednosti okolja enotnega okenca EU za carino za partnerske pristojne organe

Podobno kot carinskim organom bo enotno okence EU zagotovilo podobne pomembne prednosti partnerskim pristojnim organom.

1. Manj časa in nižji administrativni stroški
2. Poenostavljene interakcije z gospodarskimi subjekti
3. Integrirani nabori podatkov, ki vključujejo vse informacije, povezane s carinjenjem
4. Izboljšano digitalno sodelovanje s carinskimi organi
5. Manj prostora za goljufije in napake prek samodejnega upravljanja količine po vsej EU
6. Večja učinkovitost, ki se zagotavlja prek samodejnega posredovanja informacij
7. Bolj učinkovita skladnost z zakonodajo EU

Zapomnite si, da je to samo hiter in priložen povzetek najpomembnejših informacij o tečaju. Za verodostojno se šteje le zakonodaja Evropske unije, objavljena v Uradnem listu Evropske unije. Komisija v povezavi z usposabljanjem ne prevzema nikakršne odgovornosti.

